

ZGODNJA DANICA. KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli in velja po posti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/2 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLV.

V Ljubljani, 9. grudna, 1892

List 50.

Modroversko kermilo zdrave omike.

(Dalje.)

XI. Poglavje.

O kerščanskem nauku.

1.

Jezus Kristus je podučil aposteljne v vseh resnicah, čijih razodenje se mu je potrebno zdelo za ljudi.*) Sv. Dub jih je razsvetlil in poterdil ravno v teh resnicah.*) Aposteljni so po zapovedi svojega Gospoda raz stréh pridigali in oznanjevali pred celim svetom sv. resnice, ktere jih je doma učil ali na samem*), ter ne zamolčali nobene k zveličanju potrebne. Vsak nauk tedaj, kateri je mlajši od poduka apostoljskega, in kateri ni doslednje iz njega pricvel, ni nikakor uk Kristusov, temuč novotarski je.

2.

Cerkev v zborih ne snuje novih ukov, temuč stare le razlaga, razjasnuje in razvija. Tako n. pr. brezmadežno spočetje M. D. ali nezmotljivost papeževa niste novi verski resnici, ker vedno ste se verovali v sv. Cerkvi, temuč le bolj ste se pojasnili in razvili z njunim dotičnim ošklicanjem. „Kar se je poprej manj skerbno častilo, naj bi se potem bolj skerbno hvalilo.“*)

*) Omnia quae cumque audivi a patre meo nota feci vobis. Joan. 15. 15. Verba, quae dedisti mihi, dedi eis. 17. 8.

*) Paracetus autem Spiritus, quem mittet Pater in nomine meo, ille vos docebit omnia et suggeret vobis omnia quaecumque dixerit vobis. 14. 26.

*) Quod dico vobis in tenebris, dicite in lumine; et quod in aure auditis, praedicite super tecta. Matth. 10, 27.

Illi (apostoli) autem profecti, praedicaverunt ubique. Domino cooperante et sermonem confirmante, sequentibus signis. Marc. 16, 20.

*) Denique, quid unquam aliud conciliorum decretis enisa est, nisi ut quod antea simpliciter credebatur, hoc idem postea diligentius crederetur, quod antea lentius praedicabatur, hoc idem postea instantius praedicaretur, quod antea securius colebatur, hoc idem postea sollicitius excoleretur? Vinc. Corin.

3.

Med resnico in redom je razloček. Red se utegne menjati po časnih in krajnih okoliščinah; resnica je nemenljiva. Zato rabijo zborom tudi različni izrazi v njihovih dolokih gledé vere in reda. Ko se je na Nicejskem zboru obravnavalo vprašanje: jeli se ima velika noč vselej v nedeljo obhajati, ali vedno štirnajstega sušca, bodisi katerikoli dan v tednu, je očetom služil izraz: „placitum est,“ doljubilo se nam je, ker je tu šlo za red; določivši pa versko resnico, so djali: ita credit catholica Ecclesia, tak veruje kat. Cerkev, naj že bi ta izraz svedočil, da ne mislijo, kaj novega vpeljati, temuč stari uk poterdti.

4.

„Po svoji samovoljnosti ne smemo ničesa vpeljati, niti se česa poprijeti, kar kdo drugi iz samovoljnosti postavi. Aposteljne Gospodove imamo početnike, ki niso ničesa, kar bi vpeljali, si sami izmislili, temuč zvesto narodom le oznanjali, kar so sprejeli od J. Kristusa. Zato bi tudi drugač učečemu angelju nebeškemu naložili kazen izobčitve.“ Tako je govoril Tertuljan, tako moramo misliti mi vsi.*)

5.

„O Timotej!“ piše sv. Pavel svojemu učencu, „kar ti je izročeno, ohrani, in ogibaj se posvetnih novih besed in preprirov, napčno tako imenovane učenosti.“*) Domišljavi modroslovci po svoji samo-

*) Nobis vero nihil ex nostro arbitrio inducere licet, sed nec eligere, quod aliquis de arbitrio suo induxerit. Apostolos Domini habemus autores, qui nec ipsi quidquam ex suo arbitrio, quod inducerent, elegerunt: sed acceptam a Christo disciplinam fideliter nationibus adsignaverunt. Itaque etiamsi angelus de coelis aliter evangelizaret, anathema diceretur a nobis. Tert.

*) O Timothee! depositum custodi devitans profanas vocum novitates et appositiones falsi nominis scientiae. I. Timoti. 6, 20.

volji nove postave tuhtajo: ako pa zoper vero zadenejo, udari strela izobčitve vse, kar se prikrade novega.

6.

Pretekli vek tedaj nam kaže, kar je resnica, kaj zmota. Nauk, ki ne seže s svojo korenino do J. Kristusa, ni njegov, marveč je nov. Zato je vsa novina v veri preklicana; *) ker je vera le ena, sama nespremenljiva, nepopravljiva. **) Saj ni plod človeškega duha, da bi podveržena bila njegovemu premenljivemu okusu. Božjega spočetja je. Ljudje so jo sicer oznanjali, ali sprejeli so jo od J. Kristusa, Sina Božjega, samega Boga.

(Dalje nasl.)

Slovenski romar v Sveti Deželi.

(Dalje.)

Ob dveh popoldne došel sem v mesto Betlehem. Mesto stoji verhu gore na berdu, v polokrogu proti vzhodni strani. Skoro polovica mesta je novo pozidanega z lepimi hišami in palačami, enakimi kerščansko-katoliškim ustavom. Veličastno in obširno je poslopje neke katoliške francoske cerkvene družbe, v katerem je šola za več otrok, izgojevališče in izobrazovališče moške mladeži; v tem poslopju je tudi cerkev. Velika je šola in sirotišnica frančiškanov sv. dežele. Vstav zjedinjenih katoliških gerkov s cerkevjo iztočnega obreda. Več stanov redovnih in družbenih sester je za izobrazbo in odgojo ženske mladeži, vsaki vstav ima svojo kapelo ali cerkvico.

Došel sem skozi mesto pred orjaško, terdnjavi slično poslopje na griču, malo severo-vzhodno ob koncu mesta Betlehema. V srednji tega poslopja, pod zemljo, je večno slavno Svetišče: presv. betlehemska štalica, v kateri je bil rojen iz Device Marije Gospod naš Jezus Kristus.

Stopil sem skozi srednji nizki vhod v lopo staroslavne bazilike (velike cerkve perve verste). Čul sem razgovor arabski v levo stran lope; idem skozi vhod in bil sem začuden v stražarnici s turškimi vojaki, kateri stražijo Svetišče rojstva Kristusovega. Vojaki so mi povedali in pokazali („ako si katolik“) vhod drugo stran poslopja, v frančiškanski samostan. Stopil sem v samostan. Bil vljudno sprejet v romarsko gostišče, katero je v prvem oddelku samostana.

Šel sem v krasno novo frančiškansko — župnijsko cerkev sv. Katarine, device in marternice. Počastil in molil Najsvetejšega — pravo, živo presv. betlehemsko Dete — Boga — človeka v najsv. Zakramentu. Potem šel sem zadej v cerkvi na listovi strani skozi vhod in došel v desno povprečno ladijo stare bazilike, katera je v posestvu razkolnih armencev; skozi to pa do prezbiterija (prezbiterij in leva končnica ladije je v lasti razkolnih gerkov in rusov, kajti bazilika je zidana v podobi velikega križa); s strani jako vzvišenega prezbiterija je vhod na stopnjice, po teh pa doli

v presv. podzemeljsko betlehemsko štalico. Predragi, stopil sem osebno v pravo štalico betlehemsko, precej pri dohodu v presv. štalico in presv. mesto, na katerem je bil Jezus Kristus rojen z Marije Device.

Sklonil sem se na obraz in poljubil okroglo mesto v srednji zlate zvezde, katera ima v okrogu napis latinski, ki se glasi po naše: „Tukaj bil je rojen Kristus, iz Marije Device.“

Občutkov, navdihljejev, spoznanja in ganutja duše in serca na tem presv. kraju je nemogoče opisati in dostojno povedati. Vsaki naj živo pomisli sam, ako bi osebno došel z živovernim, skesanim, ponižnim in ljubečim srcem, osobito radovoljno ubožen ali siromašen, hrepeneče v presv. betlehemsko štalico; na blaženo mesto rojstva Kristusovega, da bi vsaj nekoliko spoznal, kedo je Kristus Jezus, kaj je postal, kam se je ponižal, kje se je rodil, kje je ležal perve dni, kakor Bog-človek na zemlji vidno in osebno bivajoč; in zakaj je On vse to storil?... V koncu štalice proti vzhodu je mala duplina in v tej duplini je Marija Devica rodila Sina živega Boga in svojega jedinorojenega in ga v plenice povila. Nad tem presv. mestom je oltar, sedaj razkolnih gerkov, rusov in armencev. Katolikom so ga s spletkami in podkupljenjem in silo odvzeli in ne pustijo jim maševati na njem. No, pa tudi katoliki so mnogo sami krivi, da jim je popolno odvzet, osobito pa katoliške vlasti evropske, kolikor se še tako imenovati po pravici smejo?

Malo dalje v strani štalice je druga večja dupljina, ali podmolj, nekoliko niže od tala štalice, tu bile so revne, preproste dervene jaslice in sem je bl. Devica Marija prenesla Božje Dete in ga položila na slamo v jaslice. Ker je skalni podmolj prenizek, se nad presv. mestom jaslic Gospodovih ne more sv. maša opravljati, prav blizo nasproti je katoliški oltar, na mestu, kjer so trije modri — Kralji molili presv. Dete Jezusa, in tu se opravlja najsv. daritev v noči in po dnevu večkrat.

Oh, v tem podzemeljskem koticu je ležal večni, vsegamogočni, trikrat sveti Stvarnik vseh vidnih in nevidnih reči, včlovečeni Bog, kakor najsiromašneje dete na zemlji. O ponižnost! O uboštvo Kralja večne slave na tem svetu! —

O napuhnjenec, ošabnež in oholi prevzetnjak — pridi sem in uči se dvojne ponižnosti! O lakomnež po blagu in denarju, o nezadovoljnež v siromašnem in srednjem stanu, pridi sem in uči se pravega dvojnega uboštva v duhu in resnici! Nevstvarjeni, najvzvišeneji, najmodreji za nas tu rojeni Bog-človek nas z izgledom in v djanju iz prerevnih jaslic, v preprosti štalici uč prave ponižnosti in pravega uboštva, in koliko da naj vse svetovno minljivo cenimo.

O nepopisljivo blaženi in srečni trenutki pravega mojega bivanja v presv. betlehemski štalici in na mestu, kjer je Kristus kot malo ljubo dete ležal na slamnici v jaslicah!

Šel sem iz presv. štalice v katoliško, redovno in župnijsko cerkev sv. Katarine k slovesnim večernicam. Potem sem dobil oljkinega dreva rastočega blizo betlehemske štalice na samostanskem vertu in ga nesel v presv. štalico ter ga položil na ondotna najsv. mesta, da sem ga potem vzel seboj v sv. spomin. Začel sem duhovne vaje, s premišljevanjem vseh dogodb o rojstvu Jezusovem z vsemi dotičnimi svetimi skrivnostimi, resnicami, izgledi in nauki, v presveti štalici. Potem večerja. Zopet še dalje v noči v Sve-

*) Ex ipso ordine manifestatur id esse Dominicum et verum, quod sit prius traditum; id autem extraneum et falsum, quod sit posterius immissum. Tertul.

**) Regula fidei una omnino est; sola immobilis et irreformabilis. Tertul.

Veritas Domini manet in aeternum. Ps. 116.

tišču štalice. Oh, v noči je čudovito prijetno čuti in moliti v betlehemiški štalici, razsvitljeni po noči in po dnevi z mnogoštevilnimi srebrnimi in zlatimi svetilkami, v katerih oljnate luči vedno gorijo. Mnogo časa bil sem sam v presv. štalici in pa turški vojak mahomedan po veri, kateri stoji v Svetišču na straži, zbog sitnih Gerkov. Jeden vojak stoji na straži pri vhodu iz bazilike v štalico, drugi pa v presv. štalici, vsako uro se straža premeni z drugima vojakoma, straža ta je tu noč in dan. O nesrečni cerkveni razkol, da morajo med kristijani mahomedci red in mir vzdržavati. Toda drugoverni, nekerščanski vojaki se tu prav lepo in dostojno zadržijo.

Drugo jutro vstal sem ob dveh popolnoči in šel v presv. štalico, ostal v nji premišljevaje čudovite reči in sv. skrivnosti, katere so se v tej revni in priprosti štalici dogodile in molil sem Boga-človeka, Božje Dete. Perva sv. maša začela se je o poli petih v jutro; med to sv. mašo prejel sem Njega, kateri se je nerazumljivo ponižal rojen biti v tej podzemeljski štalici in ležati tu v jasliah na slamici; ravno tisto živo in bistveno Dete Jezusa Kristusa pod podobo kruha belega — in prejel ga prav na mestu, kjer je ležal v jasliah. Še večji je ta milost in sreča, kakor so jo nekedaj imeli pobožni pastirji in trije Modri Kralji. Predragi, občutke, ganutja in navdihljeje duševne in serčne pri sv. obhajilu v pravi betlehemiški presv. štalici je nemogoče dopovedati ali opisati. Po milosti Božji prizadeval sem se mnogokrat v življenju, osobito o Božiču, tako prejeti Jezusa v sv. obhajilu, kakor bi mi ga podala blažena deviška Mati Marija v podobi deteta iz sv. jasliah; v živi domišljiji na vse, kar se je v presv. štalici godilo ono blaženo in sv. noč in nastopne dni potem. Ali tako ni še nikoli bilo, kakor sedaj, ko sem osebno in istinito bival v presv. štalici. Toraj prav in dobro je osebno obiskati znamenite, svete verske kraje in bivati v svetiščih, kjer so se godile sv. skrivnosti in dejanja naše sv. vere.

(Dalje nasl.)

Sveti večer v družini.

(Dalje.)

(Micka vzame v roko knjigo in bere od Jezusovega rojstva. Ko pride do mesta, kjer se pastirčki pogovarjajo med seboj iti v Betlehem, prično oče.)

„No Janezek čuj:
Pastirci so rekli,
Hitimo, hitimo,
In Dete molimo.
So k jasliah tekli,
Še ti to spolnui!“

(Micka bere dalje in ko pride do mesta, kjer pastirci novorojeno Dete molijo, rekó oče.)

So v življenji neki dnevi,
Ko jih se spominja vsak;
Isto v tugi ali v revji,
Bodi knez, kot siromak.

Pač enak trenotek tudi
Bil pastirjem je presvét,
Ko po božjem, skrivnem čudi
Človek spon je bil otét.

Ko pastirčki nepoznani
Dete rajsko gledajo,

In v molitvi tihi, zbrani
Se za Njega v nemajo.

(Janezek pristavi v svoji priprostosti.)

Prav gotovo Jezus mali
Se pastirjev vstrašil je,
Ki so taki pred Njim stali:
— Srajce, čevlje delavne. —

(Tako ga zaverne Micka, rekoč.)

Jezušček mali ni gledal na tó,
Kako je opravljeno njuno teló;
A pazil na to je, če molijo kaj,
In ali so dobri, pobožni sedaj.

(Gašpar Micki, ki hoče bratcu še nekaj povedati.)

Pusti ga, pusti,
Da méde se sam;
Ti pesnico lično
Odberi pa nam!

(Oče Gašparju po strani.)

Prav je prav, da tudi Gašpar
Enkrat vsaj se oglasi;
Mislil sem, da nič ne čuje,
Da že sladko, terdno spi.

(Gašpar pravi.)

„Tega ne, predragi oče.
Mislil sem na one kočé
Gori, kjer je sneg in plaz,
Zima terda, led in mráz.“

„Kaj počnó ti siromaki,
Ki so noč in dan na tlaki,
Da jim sneg ne stare hiš,
Ali ne podere piš?“

(Janezek, ki se je od jasliah pomaknil proti materi in si že oči mane.)

Debel zid naj naredé,
Skal in hrastov navalé,
Pótlej plaz ne bo jih vzel,
Tudi sneg jih ne bo zamel.

(Igra se z orehi in lešniki, ki so mu jih mati prinesli.)

(Oče Gašparju.)

„Gašpar res je. — Revno stanje,
Nikdar brez skerbi njih spanje.“

(Nato Gašper.)

Gotovo bi radi dol' k maši prišli,
A vreme nestalno in plaz jih straši.

(Mati Gašparju in Micki.)

„Zato molita pa vidva,
Ko k maši sveti pojmeta,
Za one tudi, ki domá
Tam gori sredi so snega!“

(Tu nekdo na vrata poterka; Janezek, ki se je med pogovorom sklonil in zaspal, se zbudi, in zmedenó poprašuje.)

„Ali ste od maše že, —
— Bo li kmalo ura dve, —
— So li jasliah lepé.
— Kake lučike goré?“

(Konec nasl.)

Vojaške vaje.

(Konec.)

Meso poželi zoper duha, duh
pa zoper meso. Gal. V. 17.

Še ene verste ljudi moramo omenjati, ki so med vojaškimi vajami tudi precej dela imeli. To so bili gostilničarji, prodajalničarji, marketendarji.

Kako so znali gostilničarji in prodajalničarji ta čas porabiti! Nič niso čakali, češ, bomo pozneje prodajali; niso zdaj šli kam na pot, tudi niso zdaj spali, temveč pridno so se sukali, dobro vedé: zdaj je ura! In prav tako, da se dela, da se trudi samo da se pošteno dela in krivično ne žuli, ne odira. Obernimo to na našo dušo. Kristjani! ali mi zmeraj tako porablamo čas, kedar je kupčija dobra za naš dušni blagor? Kedar je prilika iti k sv. maši, tudi ob delavnikih, kedar zveni k kerščanskemu nauku, ko pride post, kedar pride advent, kaki posebni prazniki? Kaj takrat delamo, kako se obnašamo? Morda spimo — morda se že skončavajo naše dušne vaje, pa se še ganili nismo. Predragi! primerjajte nekoliko to dvojno skerb, skerb za telo — in skerb za dušo. Katera je več vredna? — Kako veseli so bili „botegarji“, da so dosti kupovalcev imeli. Tako mora duhovnik vesel biti, kedar ima dosti poslušalcev, dosti spovedencev, dosti učencev, sploh posla veliko. To je žetev njegova, takrat zaklade spravlja.

Posebno pridni pa so bili še vojaški branjevci, marketendarji, ker so prišli tako daleč, iz Ljubljane, iz Tersta in celo iz Gradca. Tem se je zdelo doma zaslužka premalo, in so ga šli iskat drugam, kjer bi ga več dobili. Primerjal bi jih romarjem, ki tudi gredo na take kraje molit, kjer Bog več milosti skazuje. Pa zapomnijo naj se romarji, s kakim namenom so marketendarji sem prišli, ne s tem, da bi R. videli in tudi ne s tem, da bi se zabavali tukaj, marveč — kakor smo rekli — da bi žepe in mošnjice z denarji napolnili. Če gredo romarji romat, skerbé naj, da bodo na teh romarskih potih na milosti božji obogateli, ne pa še tiste zapravili, s katero od doma gredó.

Tako nas vojaške vaje sodijo in obsodijo, da se za duhovne vaje velikrat premalo brigamo. Katere vaje so več vredne? Katera zmaga je stanovitnejša? Napoleon je bil mogočen cesar, pred katerim se je tresla vsa Evropa; nazadnje bil je revež, zapuščen od vsih, preživel je na samotnem otoku konec svojega življenja. Takrat je mož spoznal, da je res le eno potrebno, namreč za dušo skerbeti. Kedor se v različnih skušnjavah in borbah vedno tega spominja in po tem dela, kako vesel bo, ko se bo vernil z vojske domu. Dobro mi je še v spominu, s kakim slavljem so v Ljubljani sprejeli vojske povernivše se iz Bosne v svojo slovensko domovino.

Pa veseli bomo tudi, da bo konec vojaških vaj, konec težav in zopernosti, katerih se nikdar ne manjka. To bo o smertni uri. Vojak gotovo težko pričakuje dneva, o katerem dobi odpustnico iz vojaške službe. Misli si: zdaj bom doma pri očetu, pri materi, pri otrocih svojih... Tako bomo zamogli mi reči, kedar, bomo dobili odpustnico svojo: zdaj pridemo k očetu in zdaj bomo pri materi — pri nebeškemu Očetu, pri nebeški Materi. Rad sliši vojak pohvalo, da je zvesto in pošteno služil toliko in toliko let. Skerbimo toraj tudi mi, da slišimo tako pohvalo od večnega Sodnika,

da smo zvesto in pošteno služili. Za plačilo nam niso obljubljene le zvezde, ampak celo nebesa same.

J. M.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Šent-Vida nad Ljubljano, 6. grudna. Pazno in z nekakim veselim čutilom prebral sem dopis iz Maribora (spomin na Dobrovo pri Ljubljani) v zadnji številki „Zgodnje Danice,“ v katerem podaje nam g. pisatelj nekatere drobtine zgodovinske velikega altarja ondodne župnijske cerkve. Ker sem bival nad štiri leta kot duhovni pomočnik na Dobrovi, in vžival v tem času marsikaj duhovnega veselja v prijazni romarski cerkvi Matere Božje — osobito o milih „Šmarnih mašah,“ katere mi ostanejo nepozabne v spominu, zanima me ta stvar. Jasno mi je do celega zdaj, od kod so toliko različni deli pri velikem altarju: Spodnji del altarja lep kamenit — gorenji del — lesen a pravilno izdelan, in — štirje velikani svetniki ob stranéh altarja! S tem pojasnilom storjen je glavni načert, po katerem bi se morda kdaj izdelal novi veliki altar. Menim, ko bi kdaj do tega prišlo, (slišati je namreč, da za olepšavo farne dobrovske cerkve velezaslužni gospod župnik namerava se tega dela poprijeti), da bi gotovo ne bilo lahko boljega za napravo takega načerta dobiti, kakor je ravno pisatelj iz Maribora g. Miroslav Tomec, sedanji koralist pri ondodni stolnici. Umetelnik znan, ne le v slikarstvu, v glasbi, je tudi mojster v risanju. Izmed mnogih stavbinskih načertov, katere je že izdelal, naj omenim le zares krasni načert, po katerem je izdelal tudi domači, sedaj v Ljubljani bivajoči kamnoseški mojster Al. Vodnik, lep kameniti altar na Blokah. — Naj omenim pri tej priliki tudi ranjkega očeta Mat. Tomec-a, ki je slovel o svojem času kot spretni umetni stavbar (arhitekt). Naredil je, kakor je meni znano, mnogo lepih altarjev. V naši cerkvi so vsi altarji prav lepo, okusno njegovo delo; véliki altar na Dobrovi; vsi altarji predmestne farne cerkve v Ternovem v Ljubljani; veliki altar na Ježici. — Res spodobilo bi se, da se postavi domačemu cerkvenemu umetniku z natančnejim popisom njegovega življenja in delovanja morda v „Drobtinica“ stalni spomenik.

Domačemu umetniku, gosp. Miroslavu Tomcu, pa Bog daj obilno prijateljev, naročnikov, pospeševalcev lepe cerkvene umetnosti, ne le po zeleni Štajerski, marveč tudi po domači Kranjski. Podpirajmo domačo umetnost, oserčujmo umetnike!

Zvonček sv. Jožefa iz Prjedora v Bosni. Nastopil je poslednji mesec tega leta 1892. Imenitno in velepomembno je to leto za vso Slovenijo rimo-katoliško; kajti v tem letu obhajal se je I slovenski katoliški shod — Nekak preporod Sloveniji in Slovencem v pristnem in istinito slovenskem, rimo-katoliškem pomenu. V tem letu dala je Slovenija, osobito v slavni biskopiji Ljubljanski, na novo in odločno izraz in glas, da je ogromna večina nje naroda verno slovenska, rimo-katoliška; odločilo se je, kateri Slovenci hočejo biti prav narodni, prav slovenski, otroci Kristusovi in Njegové jedino prave Cerkve rimo-katoliške. Hvala Bogu! V tem mesecu, decembru, se je narodil Kralj nebeški — Bog-človek Jezus Kristus iz Marije vselej čiste Device. Kakor se je čitalo v ljubi „Zgodnji Danici,“ bil je I slov. kat. shod nekako sličen betlehemski štalici pod gričkom, sličen rojstvu nebeškega Deteta, pa-

stirjem, trijem Kraljem — zraven Herodeža in njegovih vojakov. Istina, slično je bilo! Ipak mlado dete — I. slov. kat. shod — raste, vspéva in vedno močnejše prihaja; krivo-liberalni herodeži in vse njihove sluge ga ne morejo končati in potreti. Hvala Bogu!

Ta mesec december se opravljajo lepe in vzvišene pobožnosti, v čast Božjemu — betlehenskemu Detetu Kristusu Jezusu, osobito v Rimu in v Italiji. Tudi mi Slovenci rimo-katoliški, potrudimo se v ljubezni, ta mesec osobito premišljevati in častiti presv. Dete Jezusa, opraviti iskreno in verno devetdnevno pobožnost k Božiču v čast Božjemu Detetu.

Molimo in prosimo presv. Dete Jezusa še posebno iskreno, ponižno in skesano, za obilne milosti in pomoči tako silno potrebne Slovincem rimo-katoliškim — za blagre in obilne dobre sadove I. slov. kat. shoda, za spreobrnjenje zmotenih, krivih bratov naših. Molimo in prosimo tega Božje Dete po Njegovi deviški Materi Mariji in po redniku Njegovem, sv. Jožefu. Vodite, verni slovenski-kerščansko-katoliški stariši in odgojitelji, otročiče svoje k ljubkim božičnim jaslicam — k podobi presv. Deteta Jezusa; navadite jih, naj povzdigujejo nedolžne ročice in čiste serčica svoje k milemu Božjemu Detetu in narekvajte jim serčne molitve in prošnje po ravno omenjenem namenu. In Božje Dete bo vse dalo, vse storilo in naklonilo, tako, da se bomo vnovič čudili milosti, dobroti in ljubezni Njegovi.

(Konec nast.)

Zvonček sv. Jožefa iz Prjedora v Bosni. Velečastiti gospod unirovljeni župnik Anton Jakšič, ki so podarili velekrasni kelih cerkvi sv. Jožefa tukaj, so se velikodušno spomnili zopet zelo potrebne cerkve. Podarili so za zidavo terdne in dostojne hiše Božje, hrama sv. Jožefa na zemlji bosanski — Jugoslavenki 650 gld., 350 gld., pa za vstanovo trije sv. maš; 1 sv. maša pevana in potem „libera“ za njihove pokojne stariše, po smerti dobrotnika, pa tudi za dušo njegovo; dve pa tihi sv. maši v prav dobre namene. Hvaljena bodi predobrotljiva previdnost Božja, ki je potem blagodušnem dobrotniku toliko pomoč naklonila za silno potrebno cerkev; res še manjka najmanj 7000 gld., ako se hoče količkaj dostojna cerkev postaviti; vendar se zamorejo že zdaj pripravljati potrebne stavbine tvarine. Upamo pa v Božjo previdnost in pomoč Marije Device in sv. Jožefa, da se bodo še blagoserčni dobrotniki obudili in podelili milodarov, za to velepotrebno cerkev. V imenu Jezusa, Marije in sv. Jožefa terdim: dobro, da, veledobro so spomenuti svečenik naložili oni veliki dar, ki bo donašal velike, raznoverstne in večne obresti: to pa tembolje, ker tu je malo kat. cerkva; pa še te koje so, so slabe derveno-blatno-slamnate barake; toraj je milodar na pravem, istinito potrebnem mestu. Pomagaj, o Marija in sprosi pri presv. Detetu Božjem in tvojem deviškem Sinu toliko pomoči, da bi mi tako silno potrebno vstanovo izgojišnice zanemarjenih dečkov zamogli pridobiti, vrediti in spolniti. O, koliko je teh revčkov!

V poslednjem pismu sem sv. Miklavžu pri Vas nastavljal. Bog daj, da bi našim revčkom — dečkom kaj prinesel! Priporočam vsa podvzetja in napore in delovanja, sirotinske dečke in sebe v sv. spomin.

Svarilo. „Dolenjske Novice“ pišejo: Dolenjcem in sploh Slovincem, kateri mislijo potovati v Ameriko, bodi priporočeno naslednje svarilo: Prevožnje družbe v Bremenu ne sprejemajo več potnikov za III. razred (Deck); ker tem potnikom je odkazala

amerikanska vlada kvaranteno (t. j. dvajset dni morajo čakati na ladiji, predenj jih pusté na suho) Družbe radi tega ne sprejemajo potnikov drugače, kakor da se vozijo v II. ali v I. razredu. Dalje mora imeti vsak izseljenec, kadar stopi v Ameriki na kopno, 10 dolarjev, t. j. 25 gld. našega denarja. Mnogokrat se tudi zgodi, da morajo ljudje po več dni čakati v Bremenu, in tam morajo plačati vsaki dan po 3 marke (1 gld. 80 kr. našega denarja) za hrano in stanovanje brez vsacega ugovora. Z malo denarjem toraj ne gre potovati v Ameriko; pa tudi varovati se je raznih agentov, kateri ljudi v vozovih za živino odpošljajo, da-si so plačali za III. razred.

Razgled po svetu.

Avstrija. (Stanje konservativcev.) Sloveči dr. Ebenhoch je nedavno do svojih volivcev imel prav tehten govor o sedanjem političkem stanju in kako se je katoliškemu konservativcem ravnati v teh okoliščinah. Pred drugim je spregovoril o odstopu nekterih mož iz očitnosti in imenoval je Dunajevskega, katoliškega Avstrijanca v naj boljšem pomenu, in o Pražaku je rekel, da je bil blizo konservativcev, sedanja vlado imenoval je konservativno-liberalno ali liberalno-konservativno; kar pa nikakor ne more dolgo terpeti. To bližnje spremenjenje, je djal, mora biti kažipot katoliškemu konservativcem oziroma na njih obnašanje. Konservativci in liberalci pravi Ebenhoch, ne morejo nikoli in nikakor v enih vojnica vleči. Ako pa vendar v zboru pogosto delajo, večino Poljci, konservativci in liberalci skupno, je to zato, da bi do vladinega djanja ne zgubili čisto vsega vpliva.

Dalje meni, Ebenhoch, da v oziru na vlado naj konservativni katoličani v politiki ne bodo nepogojno odbijavni, oziroma na gospodarska vprašanja pa naj bode svoboda. S Poljci moramo ostati v prijaznosti, ker tudi mi kot politiška stranka imamo od njih največo podporo. Od Mladočehov kot stranske nas odvrta njihovo sovraštvo do Nemcev in njihovo prostomiselnost v verskih vprašanjih. Z liberalci ni nič opraviti. Antisemiti in kerščansko-socijalci se ne sramujejo za katoličane oglasiti se, ne bojé se kerščansko stranko družbo imenovati se in hočejo svojo refermo na kerščanski podlagi. Njihovega radikalizma v pomočkih k cilju pa ne moremo deliti z njimi. Elinost z njimi pozdravljamo. V šolskem vprašanju, nič ne dvomim, da nas bodo podpirali. Sicer si v šolskem oziru v sedanjih okoliščinah nima upanja kaj doseči, kakor tudi mora to obžalovati. „Dokler ljubi Bog dopušča šibo narodnega prepira v naši domovini, dotlej se v tem oziru stalnega zboljšanja in nadjati. Zakaj jasno je, da narod, ki narodnost nad vero stavi, za vero ne gre v ogenj! Tako Ebenhoch in pristavlja, da tega vprašanja nikoli ne bodo pustili spred oči in bodo iskali po vpravnem potu izpeljati, kar se ne dá storiti s postavo. Dalje še izpeljuje, da konservativcem nikakor ne kaže zapustiti Hohenwartovega kluba, ker če ta razpade, gotovo nastopi nemško-liberalna vlada.

Taki glasi so se slišali še pred kratkim časom. Zdaj v malo dneh že spet nekoliko drugi veter pihlja „Slovenec“ piše 2. grudna pod napisom „Verska šola“ to le: Ko se je bila razbila nekdanja desnica, je kazala, da je verska šola za dolgo izginila z dnevnega

reda. Ali sedaj se pa že stvari obračajo na bolje. Levica se začinja kujati in desnica dobiva večjo moč (kuja se namreč levica zato, ker je Taaffe Čehom ministra obljubil). S tem pa tudi raste upanje, da dobimo versko šolo. Levičarska glasila že razširjajo bojazen, da bode grof Taaffe moral privoliti desničarjem v njih želje, glede verske šole. „Slovenec“ pravi dalje, da Avstrije še ni toliko prešinil katoliški duh, da bi mogli pričakovati, da se šola popolnoma verne Cerkvi in goji Ebenhochovo nado, da se nekaj saj že ne v predolgem času doseže.

Komu je pripisovati to naglo zasukanje na bolje? Naj misli in reče kdo, kar mu je drago, mi smo prepričani, da to izrekujejo sv. Oče Leon XIII, po čegar ukazu se molitev sv. rožnega venca vedno nadaljuje. Koliko molitve se je storilo meseca oktobra in se po mnogih duhovnijah opravlja še zdaj, ko je zanje bolj vreden čas.

Ali pa Avstrija res še ne spozná, da je skrajna potreba, naj se šola Cerkvi poverne. Kdor tega ne spozná, je slep, gluhi in nemi in mu je težko več pomagati. Od časa do časa dosti pogosto naznanja „Vaterland“, da so zopet in zopet na Dunaju zasačili novo bando mladinskih pobalinskih tatov, roparjev in celo še kdaj morivcev, tolovajev, da molčimo o drugih hudobijah, pa da že golobradi, otročinski zanikarneži iz prismojene pohlepnosti do družega spola sami sebe ali tudi druge streljajo ali drugač končujejo in da se ta strašna kuga zmeraj bolj razširja. Kje je verska šola, kje so verske vaje da bi se mladina učila in znala premišljevat, kaj take hudodelnike čaka v večnosti! Zakaj se v družih in manj važnih rečeh poslušá svet modrega sv. Očeta Leona XIII, in zakaj ne v tem, kar je najbolj potrebno in važno? Ali je treba čakati, da bo človeštvo do zadnje meje nesrečno in potem še le začelo k Bogu klicati, k sv. Cerkvi se spreobračati? —

Med tem so levičarji dobili nekako zmago v državnem zboru, ki jim ne bode nič koristila, najberž pa škodovala. S pomočjo mladočehov, mladohervatov in Schönenererjevo stranko so namreč dobili večino ko se je glasovalo za tako imenovani „dispozicijski zaklad“, tisti denar, ki ga je sicer Taaffe dobival, da si je vladni politiki prijaznih časnikov pridobival in jih podpiral. Levičarji sicer vriskajo, da so se tako zmaševali nad ministerskim predsednikom, ker je Čehom ministra obljubil, toda s tem so si pa tudi Taaffejevo zamiro nakopali, in on bo primoran se bolj k desničarjem nagibati. Bili so v državnem zboru one dni izredni hrupi in zelo hude borbe. Pseudoliberalni in narodnostni malik sta velika dihurja vsega hudega.

Rim. Bližnji konzistorij, kakor pišejo, bode v prvi polovici meseca januarija. Izvolili bodo sv. Oče več kardinalov, med katerimi bodo tudi apost. nuncij na Dunaju, nadškof v Dublinu, knez in škof vratislavski idr.

Rim. Častni predsednik pri odboru za papeževo zlato mašo je kardinal Parochi. Le-tá je 25. novembra razposlal pismo do vsih škofov, ktere prosi, da naj mu pošljejo natanki popis priprav, ktere snujejo po svojih školijah v čast 50letnice sv. Očeta oziroma na njih romanja, njih čas itd.

Kardinal Lavigerie. ki je 26. nov. v Algiru umerl, je bil rojen 31. okt. 1825. Znano je njegovo veliko prizadevanje za odpravo sužnjosti pri zamurcih. Bog mu daj večni mir.

Rim in Amerika. Znano je že, da sv. Oče so razodeli voljo vdeležiti se velike Kolumbove razstave v Čikagi in znano je tudi dopisovanje med ameriškanskim državnim tajnikom Fosterjem in kardinalom državnim tajnikom Rampollam v tem oziru. Pisal je Foster 10. sept. t. l. in zagotovil, da zedinjene ameriške države bodo z naj večo zvestobo skrbela za varnost predmetov, ktere bodo sv. Oče poslali na razstavo. Razstavljenе bodo te reči v posebnem poslopji, ktero bode narejeno natanko po samostanu „La Rabida“ na Španjskem, v katerem je Kolumb več let živel. Foster je sv. Očetu ponudil posebno vojno barko, ktera bode papeževe razstavne stvari prepeljala iz Rima v Ameriko in potem zopet nazaj v Rim. Kardinal Rampolla v odgovoru 28. sept. t. l. do tajnika Fosterja v imenu sv. Očeta serčno zahvalo naznanja za toliko priljudno ponudbo in omenja, da sv. Oče imajo dovolj vzrokov ozirati se na Zedinjene države zaradi prostosti, ktero ondi vživa katoliška Cerkev in po pravici občudujejo pogum in napredke ameriške, odmenili so, da se bodo na Kolumbovi razstavi dali zastopati v osebi nadškofa Msr. Satollija. Prepričani so Nj. Svetost, da vlada bode z volitvijo tega prelata zadovoljna in da ga sprejme s priljudnostjo, kakor je njej lastno.

Ali ni to lepo? Kdo pa bo pri tem pisano gledal? ...

Rusija. V Saratovu je bilo pred nekaj časom o pričetku kolere vstalo hudo rogovilstvo; vsled tega je ondotna vojna sodnija obsodila 23 deležnikov v smert na vislicah, 38 na galeje k terdemu delu, in 18 v ječo, 75 zatoženih je izpuščenih.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec december (gruden).

a) Glavni namen:

Katoliška Poljska dežela.

(Spis poterjen in blagoslovljen od sv. Očeta Leona XIII.)

Ako pravi kardinal Maning o Irski, da je podedovala vse zlo, kar ga morejo kakemu ljudstvu nakopičiti stoletja verskih in ljudskih vojsk, veljá nekaj enacega kacih 100 let ali več tudi o katoliški Poljski; tudi njeno terpljenje za sv. katoliško vero postalo je že obče znano.

„Ljudstva hotel je Bog,“ kliče navdušen sin Poljskega ljudstva, „in v tvoji milosti, o Jezus Kristus, so spočeta. V vsakem ljudstvu nahaja se tehtna misel, ki prihaja od Tebe, ki zaznamuješ pota njegove osode. Nahajajo se pa taka ljudstva, ktera imajo poklic braniti resnico in lepoto nebeško, rešiti svet hudodelstev in mu dajati zgled evangeljske popolnosti s tem, da nosijo več let težki svoj križ po kervavih cestah, dokler ne vdihnejo v vzvišenem boju ljudem bolj božjih misli, svetejše ljubezni in priserčnega bratstva v povračilo za meč, ktereга so jim v persi zasadi. Taka je Tvoja Poljska, o Jezus Kristus!“

Zgodovina katoliške Poljske v resnici kakih 200 let ni družega, ko kervavo, toda slavno mučeništvo. Četudi imajo katoliški Poljci v Avstriji pod milim Habsburškim žezlom milo ravnanje, in četudi je pritisk pojenjal na Pruskem po propadu Bismarkovem; vendar Ruska vedno nadaljuje terpinčiti svojih poljskih

podložnikov ter jih neprizanesljivo tretji. Vsak trenutek naznanjajo nova žaljenja cerkvenih pravil, vsak trenutek dajo se na svitlo novi načerti za preganjanje. Sploh pa ruskim vradnikom takih ukazov ni treba, ker ti mogočnejši itak že svojevoljno odpravljajo župnije, zapirajo cerkve in svetišča, ktere cenijo za nepotrebne, ali jih premené v gerške ter podredé razkolu, ne zmeneč se za škofovske pravice in kakoršne koli cerkvene prostosti. In skoraj ne mine dan, da ne bi slišali o preganjanju katoliških duhovnov ali vernikov v Sibirijo. Celo neki francoski list kljubu velicemu navdušenju za rusko zvezo prizná, da je naj bolj bridka zveza, ktero si dopušča sedaj katoliška Francija, zaveza z Rusijo, ktera nadaljuje, najnesramniše se péhajoč preslepiti sv. Stol, da je naj bolj kruta preganjavka Cerkve na katoliškem Poljskem.

Dolga zgodovina terpljenja katoliške Poljske pod nasilstvom razkolne Rusije dá se primérjati razun temu, kar je preterpelo Irsko od protestanške Anglije, le še usodi Cerkve na Japonskem, kjer so skušali ugasiti luč sv. vere s potoki kervi in solz. Toda ravno ta dva vzgleda vživata naj našo nado za Poljsko, da se tudi tu ne bo posrečilo sovražniku svoje delo zveršiti.

Poljska, nekdam z Ogersko ščit kerščanstva zoper Turke in Tartare, sedaj še naše predzidje in jéz zoper razkol in barbarstvo, Sercu Jezusovemu tako draga Poljska naj bo ta mesec predmet naše posebne molitve. Draga je Poljska Sercu Jezusovemu vsled svoje verske zvestobe in posebno vsled svoje goreče želje v češčenju tega sv. Serca. Že iz prvih časov, ko se je bilo razodelo to češčenje Serca Jezusovega, začuli so se iz Poljske mnogobrojni glasovi za razširjanje tega češčenja, in na prošnjo vseh škofov Poljskega kraljestva sledilo je l. 1765 dovoljenje, da se smé praznik Jezusovega Serca obhajati s posebno mašo in s posebnim oficijem. Sedaj cvete molitveno apostoljstvo med poljskimi katoličani tako, da šteje majhni poljski „Poslaniec“ kljubu vredbam, ktere je napravila ruska vlada zoper, češ, državi nevarni listič o kugi in koleri, kakih 125.000 iztisov.

Poljska ni še zgubljena; dokler živi le še en Poljak, Poljska ni zgubljena! tako se pravi o politični Poljski, veljá pa to tudi o katoliški Poljski, dokler se v nji še nahaja taki duh. „Ljudstvo,“ pravi neki francoski cerkveni predstojnik o Poljski, „kterega ni moglo premagati 200letno preganjanje, ljudstvo, kterega vera je neiztrebljiva, in poterjena, kakor njegova ljubezen do domovine, ali to ne dobiva očitne pomoči od zgoraj? Ljudstvo junakov in mučenicov, vedno mučeno in vedno ohranjeno, dejal bi, maziljeno s svojo lastno kervjo; celo njegove rane dihajo moč življenja in zmage.

M o l i t e v .

Gospod Jezus Kristus! V edinosti z onim božjim namenom, s katerim si sam hvalil Boga na zemlji v svojem presv. Sercu in ga še zdaj hvališ brez konca v zakramentu sv. Rešnjega Telesa po vsem svetu, in v posnemanje presv. Serca brezmadežne Device Marije, Tebi darujem danes vsak trenutek vse svoje namene in misli, vse čutila in želje, vsa dela in besede. (100 dni odpustka enkrat na dan Leon XIII. 1885.)

Posebno pa ti jih darujem za katoliško Poljsko deželo kakor tudi za vse zadeve, ki so priporočene

udom molitvenega apostoljstva v tem mescu in današnji dan.

O sladko Serce mojega Jezusa, daj, da te vedno bolj ljubim. Amen. (Vsakrat 300 dni odpustka in če se vsak dan moli, enkrat v mescu popolen odpustek. Pij IX, 26. l. 1876.)

Sladko serce Marijino, bodi moje rešenje. (Vsakrat 300 dni odpustka. Pij IX 1852.)

Sv. Jožef, prijatelj najsvetejšega Serca, prosi za nas. (100 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX 1874.)

Sv. nadangelj Mihael, sv. Bonifacij, zvel. Peter Kanizij, prosite za nas!

b) Posebni nameni.

11. **Tretja adventna nedelja.** Pravi adventni in spokorni duh. Višje dekliske šole. Povernitev tujega blaga in odvzete časti.

12. **S. Otilija.** Roba časnih dobrot v čast Božjo in zveličanje duš. Milost stanu primerne čistosti. Na očeh bolni.

13. **S. Lucija.** Pospešitelji molitvenega apostoljstva. Redovi in njih predstojniki. Odvernjenje nesrečnih porok. Več pravd.

14. **S. Bertold Rezinški (Regensburški.)** Bavarsko. Edinost med voditelji kat. ljudstva. Brezvestni uradniki. Nesrečne družine.

15. **S. Kristijana.** Severni misijoni. Kerščanska hiša delavk na Dunaju in vstanovljenje enakih naprav po drugih mestih.

16. **S. Evzeblj.** Zadoščenje za oskrunjenje nedelj. Mlade dekleta v nevarnosti. Pisateljske zadeve. Nesročni zakoni.

17. **S. Sturmi.** Saksonija in Hesija. Vredno oskerbovanje Božje besede. Vincencijeve družbe. Naprave za božjastne.

(Dalje nasl.)

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov, Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad, in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe. — Sestra priporočuje na duhu bolnega za brata pomoč. — Za dušno pomoč neka bolna oseba na priprošnje N. lj. Gospé in sv. Antona.

Zahvala.

Pred dobrim letom me je začelo naenkrat boleti desno oko. Zdravnik mi je odrekel vse upanje, da še kedaj ozdravim, rekoč, da kmalu preraste celo oko mrena. — V tej stiski poiščem si nadnaravno pomoč pri Mariji-Pomagaj na Brezjah. — Nebeški Devici se izročim, njej se zaupam in jo prosim za zdravje. Če mi ga dodeli, obljubila sem romati na Brezje in uslišano prošnjo razglasiti v „Danici.“ — Dobra Mati me ni zapustila, sprosilá mi je zdravje, tako da zopet vidim na desno oko. — Zahvalit sem se ji šla na Gorenjsko, s temi versticami izveršim tudi drugi del svoje obljube. Res, ni še bilo slišati, da bi bil kdo zapuščen, kdor je Tebe na pomoč klical, o ljuba Marija.

V Ljubljani, 3. decembra 1892.

Fr. B.

Listek za raznoterosti.

Družba sv. Vincencija Pavljanskega obhaja društveni praznik brezmadežnega spočetja preč. Device Marije s službo Božjo in skupnim sv. obhajilom s. t.

m. zjutraj ob 6^{3/4} v cerkvi sv. Florijana. Dotični občni shod veršil se bode pa dne 13. t. m. zvečer ob 7. uri v katoliški družbi.

Celovec. Po smerti č. o. And. Koblarja je v celovški bogoslovnici postal vodja č. o. Maks. Huber, dosedanji podvodja, podvodja pa č. o. Rud. Handman iz Kalksburga — vsi S. J.

Bodimo pripravljeni, zakaj po smerti je sodba! Zopet dve nagli smerti: V soboto (3. t. m.) je kar nagloma na ulici umerl krojaški pomočnik J. Poje; v ponedeljek (5. t. m.) pa ravno tako nenadoma osmošolec Pavel Schemerl. Bog se duš usmili.

Nevarno zbolel za pljučnico je č. g. Jak. Pavlovčič, kapl. v Višnji gori. Priporočen v molitev.

Kolera. Iz Levova naznanjajo, da v huzjatinskem okraju se je pričela kolera; do poslednjih dni zbolelo 30 ljudi, umerlo pa 13.

Vročinska bolezen kakor poroča „Amer. Slovenec,“ hudo razsaja po nekterih krajih v Minnesoti in družih Združenih državah; v Ely-u imajo povprečno na dan do 80 bolnikov; v novih rudnikih v Mesabi so bolehalo ljudje vse poletje; v Duluth-u jih leži navadno bolnih po 40—60; v Išpimingu, Mič., je zbolelo do začetka nov. 128 ljudi in njih več umerlo. — V Milivaukeji je 28. nov. strašen prizor razdjal 500 poslopji, škode je nad 5 milijonov dolarjev.

Gospod Fr. vitez Močnik, znani pisatelj matematičnih knjig za srednje šole itd., je 1. grudna v 79. letu svojega življenja umerl v Gradcu. Bog mu daj večni mir.

Srečkanje rečne loterije v prid misijonske hiše oo. lazaristov v Kočevji se bode brez odloga veršilo ss. nedolžnih otročičev dan, t. j. 28. decembra 1892. Prosi se, da bi se do tega časa z raznih krajev vernile srečke, ktere niso še oddane. Dobivajo se srečke teržne dni v sobi uršulinskega samostana, kjer so dobitki razstavljeni; sicer pa v loterijski pisarni v Vodnikovih ulicah št. 2, in po več trafikah; v špitalskih ulicah, ces. Jož. tergu, v Šelenb. ulicah.

V Št. Viški fari nad Ljubljano že davno gospoduje huda griža, zdaj pa je tudi pljučnica pritegnila. Podobno se sliši tudi od drugod. — Pokora, pokora je potrebna!

Zoper opičarje. Gospod župnik kalniški Luka Turčič dal je na svitlo knjižico o začetku človeka (o porieklu čovjeka), po prirodoslovnih znanostih in sv. pisma. Knjiga šiba darvinistiške marnje hervaških prirodoslovcev Brusina in Kišpaticá ter jih zavrača z naj novejšimi rezultati prirodoslovnih in antropoloških znanosti. Delce stane 50 soldov. (Natis v Zagrebu pri Ant. Scholzu.)

Missa pro populo.

(Gl. Teržaški škofjski list od novembra.)

Missa pro populo, utpote *onus* reale et personale, applicanda est ab ipso paroco, deficiente causa canonica, aut causa *verae* necessitatis.

Nam dum cetera munera parochialia aliis committuntur populus consequitur effectum; in oblatione vero sacrificii, nedum spectatur effectus, sed *implendum est mediatoris munus, quod per alios adimpleri non potest.*

Canonici curati potest aliis committere *onus* applicandi missam pro populo quoties, ex turno choraliter, debeat dicere Missam conventualem, utpote onus princeps suae praebendae, cui parocia est quid accessorium.

Indoles propria missae conventualis ea est, ut applicetur pro benefactoribus in genere, non vero specialiter peculiaris legati implemento.

Pensio.

Integrae omnino solveudae sunt pensiones nisi expressa lege contrarium imponatur ab Apostolica Sede.

Pensio imponi solet postquam Superiori innotuerint vires beneficii; ita ut, consideratur etiam futuris probabilitibus eventibus, congrua et sufficiens portio remaneat beneficiato.

Beneficiatus est dnus fructuum beneficii, ideo illius favore vel damno procedit quidquid augetur aut imminuitur, quin pensionarius damnus aut commodum sentiat.

Pensiones et praestationes quae a Gubernio, loco redituum ablatorum rependuntur, subrogatas esse in eorum locum videtur.

Aequitas ipsa favet canonicis coadiutoribus; nam si a lege civili despoliati censeantur, indemnes reddi deberent, uti consortes laboris a socio, qui redituum augmentum obtinuit per iniquam legem; nam qui ad onus eligitur, repellere non debet a mercede.

Duhovske spremembe.

Duhovske spremembe v ljubljanski škofiji. Premeščeni so čč gg.: Mihael Terček, kapelan in Schillingov beneficijat pri sv. Petru v Ljubljani, gre za administratorja in kapelana v Šmartin pod Šmarno goro; na njegovo mesto pride Mihael Bulovec, kapelan v Semiču; v Semiču gre Matija Novak, kapelan v Černomlju; Ivan Pelc, kapelan v Št. Rupertu, je premeščen v Šmartin pri Litiji; Mihael Horvat, kapelan v Šmartinu pri Litiji, gre na Vinico; Albin Ilovski, kapelan na Mirni, gre za administratorja v Lozice; na njegovo mesto pride Anton Šmid, kapelan v Leskovcu; v Leskovcu pa gre France Krumpetar, kapelan v Prečini.

Dobrotni darovi.

Za dijaško mizo: Č. 40 kr. — N. N. 10 gld. — K. M. 3 gld. — Neim. 3 gld. za ljubo zdravje in mnogo telesno pomoč ter za vdoleženje pri 3 božičnih ss. mašah.

Za Don-Boskove misijone: Neimen. 10 gld. za ljubo zdravje in pomoč v dušnih potrebah.

Za srednje afr. misijon: Marija Čemažar 1 gld.